

4 iunie – 10 iunie

Iosif, stăpânul viselor

Textul de memorat: „*Ei au zis unul către altul: «Iată că vine făuritorul de vise!»*” (Geneza 37:19)

Istoria lui Iosif (Geneza 37-50) acoperă ultima secțiune a cărții Geneza, de la primele lui vise din Canaan (Geneza 37:1-11) până la moartea lui în Egipt (Geneza 50:26). De fapt, Iosif ocupă mai mult spațiu din cartea Geneza decât oricare alt patriarh. Deși este doar unul dintre fiii lui Iacov, Iosif este prezentat în Geneza ca un mare patriarh, așa cum sunt Avraam, Isaac și Iacov.

După cum vom vedea, și viața lui Iosif scoate în evidență două adevăruri teologice importante: (1) Dumnezeu își respectă promisiunile și (2) Dumnezeu poate transforma răul în bine.

În studiul din această săptămână ne vom concentra asupra primei părți din viața lui Iosif. El este fiul preferat al lui Iacov, poreclit ironic *ba'al hakhalomot*, „făuritorul de vise” (Geneza 37:19), care literal înseamnă „stăpânul viselor” (Geneza 37:19, NTR), sugerând că este expert în vise. Acest titlu i se potrivește foarte bine, pentru că el nu doar că primește, înțelege și interpretează visele profetice, ci le și împlinește în viața lui.

Vom vedea din nou în aceste capitole cum este confirmată providența lui Dumnezeu, chiar și în ciuda răului și a ticăloșiei din inima omului.

Duminică, 5 iunie – Probleme de familie

Iacov s-a stabilit, în sfârșit, în țară. În timp ce Isaac a fost doar un „străin”, textul spune că Iacov „a locuit în țara Canaan” (Geneza 37:1). Dar abia atunci când s-a așezat în țară au început problemele, de data aceasta din interiorul familiei. Lupta nu privea stăpânirea țării sau utilizarea unui izvor, ci era predominant spirituală.

1. Care era dinamica familiei lui Iacov? Ce i-a determinat pe frații lui Iosif să-l urască atât de mult? Geneza 37:1-11

De la bun început înțelegem că Iosif, fiul pe care Iacov îl avusese la bătrânețe (Geneza 37:3), se bucura de o relație specială cu tatăl lui, care „îl iubea mai mult decât pe ei toți” (Geneza 37:4). Iacov a mers până acolo încât i-a făcut „o haină pestriță” (Geneza 37:3), o îmbrăcăminte multicoloră de prinț (2 Samuel 13:18), un semn al intenției secrete a lui Iacov de a-l ridica pe Iosif, primul băiat al Rahelei, la rangul de întâi născut.

Viitorul va confirma într-adevăr dorințele lui Iacov, pentru că Iosif va primi în cele din urmă drepturile de întâi născut (1 Cronici 5:2). Nu e de mirare deci că frații lui îl urau atât de mult și nu puteau avea nici măcar o discuție amicală cu el (Geneza 37:4).

Mai mult, Iosif obișnuia să îi ducă tatălui lor vești rele despre orice fel de purtare condamabilă a fraților săi (Geneza 37:2). Nimănui nu-i plac pârâcioșii.

Așa că, atunci când Iosif începe să-și povestească visele, sugerând că Dumnezeu avea să-l pună într-o poziție înaltă și că ei, frații lui, se vor pleca înaintea lui, aceștia îl urăsc și mai mult. Natura profetică autentică a viselor este confirmată prin faptul că visele sunt repetate (vezi Geneza 41:32). Deși își mustră fiul direct în față (Geneza 37:10), Iacov păstrează aceste lucruri în minte, meditănd la însemnătatea lor și așteptând împlinirea lor (Geneza 37:11). Aceasta poate însemna că, în străfundul inimii, credea că trebuie să fie ceva cu visele acelea. Și avea dreptate, chiar dacă la momentul acela nu putea ști acest lucru.

Gândește-te la una sau două persoane care fac parte dintr-o familie cu probleme și spune-le astăzi o „voră prietenească” (Geneza 37:4).

Luni, 6 iunie – Atacul asupra lui Iosif

Oricât de îngrozitoare ar fi, evenimentele care au urmat nu sunt greu de înțeles. Faptul de a fi înrudit și atât de aproape de cel pe care îl urăști generează inevitabil, mai devreme sau mai târziu, probleme.

Și așa a fost și în cazul lui Iosif.

2. Ce ne învață acest episod despre cât de periculoasă și rea poate fi o inimă nenăscută din nou și ce putem ajunge să facem? Geneza 37:12-36

Frații îl urau pe Iosif pentru că erau invidioși de favoarea pe care Dumnezeu o manifesta față de el (Faptele apostolilor 7:9), o bunăvoință care avea să fie confirmată la fiecare pas de-a lungul evenimentelor. Când Iosif se pierde, cineva îl găsește și îl îndrumă (Geneza 37:15). Când frații lui Iosif complotează să-l omoare, Ruben intervine și propune ca, în schimb, să fie aruncat într-o groapă (Geneza 37:20-22).

Este greu de imaginat ura despre care se vorbește aici, mai ales față de cineva din familie. Cum au putut acești tineri să comită un asemenea act de cruzime? Nu s-au gândit nici măcar pentru câteva clipe la impactul pe care fapta lor avea să-l aibă asupra tatălui lor? Oricâte resentimente ar fi avut față de tatăl lor pentru că îl prefera pe Iosif, este cu adevărat detestabil că au ajuns în stare să-i facă așa ceva unuia dintre copiii lui. Ce expresie vie a cât de răi pot fi oamenii!

„Dar unii dintre frați nu se simțeau bine; nu simțeau satisfacția pe care se așteptau să le-o aducă răzbunarea. În scurt timp au observat apropiindu-se o ceată de călători. Era o caravană de ismaeliți de dincolo de Iordan, aflați în drum spre Egipt, cu mirodenii și alte mărfuri. Imediat, Iuda le-a propus ca, în loc să-l lase să moară, să-l vândă pe fratele lor acestor negustori păgâni. Astfel, în timp ce el ar fi dispărut din calea lor, ei aveau să rămână nevinovați de vărsarea sângelui său” (Ellen G. White, *Patriarhi și profeți*, p. 211).

După ce l-au aruncat într-o groapă, plănuiind să-l omoare mai târziu, a trecut pe acolo o caravană de negustori și Iuda le-a propus fraților să îl vândă pe Iosif (Geneza 37:26,27). După ce Iosif este vândut madianiților (Geneza 37:28), aceștia îl vând unui egiptean (Geneza 37:36), anticipând astfel slava lui viitoare.

De ce este important să căutăm puterea lui Dumnezeu ca să schimbăm trăsăturile rele de caracter înainte ca ele să se manifeste în fapte care, la un moment dat în viața noastră, nu ne-am imagina niciodată că le-am face?

Marti, 7 iunie – Iuda și Tamar

Episodul cu Tamar apare cu un motiv. Cronologic, acest incident are loc după vânzarea lui Iosif în Egipt (Geneza 38:1) și este în concordanță cu faptul că Iuda tocmai și-a părăsit frații, ceea ce indică un dezacord cu ei. În plus, textul are cuvinte și motive comune cu capitoul precedent și are aceeași lecție teologică: o faptă rea care va fi transformată într-un eveniment pozitiv legat de salvare.

3. Citește Geneza 38. Compară comportamentul lui Iuda cu cel al canaanitei Tamar. Care dintre cei doi pare mai corect și de ce?

Iuda își găsește o soție canaanită (Geneza 38:2), cu care are trei băieți: Er, Onan și Șela. Iuda i-o dă pe Tamar de nevastă fiului său Er, care este întâiul născut, ca să-și asigure urmași cum se cuvine. Când Er și Onan sunt omorâți de Dumnezeu din cauza ticăloșiei lor, Iuda i-l promite lui Tamar pe ultimul său fiu, Șela.

Când, după o vreme, Iuda pare să fi uitat de promisiunea lui și, în plus, se duce să caute consolare după moartea soției lui, Tamar decide să joace rolul unei prostituate ca să-l forțeze să se țină de cuvânt. Fiindcă nu avea cu ce să-i plătească prostituatei, pe care nu o recunoaște, Iuda îi promite că îi va trimite ulterior un ied din turma lui.

Între timp, ca o garanție imediată a plății, Tamar cere să-i dea inelul, lanțul și toiagul lui. În această unică întâlnire, ea rămâne însărcinată. Când, mai târziu, este acuzată că a curvit, ea îi arată acuzatorului Iuda propriul lui inel, lanț și toiag. Iuda înțelege și se scuză.

Urmarea acestei istorii murdare este nașterea lui Pereț, care înseamnă „spărtură” și care, ca și Iacov, s-a născut al doilea și a devenit primul, fiind numit în istoria mântuirii strămoșul lui David (Rut 4:18-22) și, în cele din urmă, al lui Isus Hristos (Matei 1:3). În ce o privește pe Tamar, ea este prima din cele patru femei - urmată de Rahav (Matei 1:5), de Rut (Matei 1:5,6) și de soția lui Urie (Matei 1:6) - care, din punct de vedere genealogic, sunt înaintea Mariei, mama lui Isus (Matei 1:16).

Iată o lecție pe care o putem trage din această istorie: după cum Dumnezeu a salvat-o pe Tamar prin harul Său, transformând răul în bine, tot așa Își va salva poporul prin jertfa lui Isus. Și în cazul lui Iosif, El va transforma necazurile lui în mijloc de salvare pentru Iacov și fiii lui.

Miercuri, 8 iunie – Iosif, sclav în Egipt

Reluăm acum firul întâmplărilor din viața lui Iosif, „întrerupt” de incidentul cu Tamar. Iosif lucrează acum ca sclav pentru „căpetenia străjerilor”, care răspundea de închisoarea destinată celor care lucrau la palat (Geneza 40:3,4; 41:10-12).

4. Citește Geneza 39. În lumina exemplului lui Iosif, ajuns administrator sub autoritatea lui Potifar, care sunt factorii care i-au determinat succesul?

Aproape imediat după ce ajunge în Egipt, Iosif apare ca om de succes (Geneza 39:2,3). El era așa de bun și stăpânul lui se încredea atât de mult în el încât „i-a încredințat tot ce avea” și chiar l-a făcut „mai-mare peste casa lui” (Geneza 39:4).

Dar succesul nu l-a corupt pe Iosif. Când soția lui Potifar a pus ochii pe el și a vrut să se culce cu el, Iosif a refuzat-o categoric și a preferat să-și piardă serviciul și siguranța decât să facă „un rău atât de mare și să [păcătuiască] împotriva lui Dumnezeu” (Geneza 39:9). Umilită de refuzul lui Iosif, femeia le spune slujitorilor și soțului ei neadevărul că Iosif a vrut să o violeze. Drept urmare, Iosif este aruncat în închisoare.

Iosif trăiește aici ceea ce noi toți am trăit la un moment dat: simțământul că Dumnezeu l-a abandonat, deși, chiar și în aceste momente grele, „Domnul a fost cu Iosif” (Geneza 39:21).

În cele din urmă, Domnul intervine și influențează relația lui Iosif cu șeful închisorii. Și aici, ca și în casa lui Potifar, Domnul îl binecuvântează pe Iosif. În mod evident, el este un om talentat și, în ciuda împrejurărilor și mai grave din prezent (la urma urmei, și înainte tot sclav era!), el caută să se descurce cât de bine poate. Totuși, oricâte daruri ar fi avut, textul lămurește că, în final, doar Dumnezeu l-a făcut să aibă succes. „Mai-marele temniței nu se mai îngrija de nimic din ce avea Iosif în mână, pentru că Domnul era cu el. Și Domnul îi dădea izbândă în tot ce făcea” (Geneza 39:23). Cât este de important ca toți cei care sunt înzestrați, care au succes, să-și amintească de unde vin toate!

Citește Geneza 39:7-12. Cum s-a opus Iosif la avansurile soției lui Potifar? De ce a precizat Iosif că, dacă ar fi făcut ce i-a cerut femeia să facă, ar fi comis un păcat împotriva lui Dumnezeu? Ce fel de înțelegere a demonstrat el că are despre natura păcatului?

Joi, 9 iunie – Visele faraonului

5. Ce legătură vezi între visele faraonului și cele ale slujitorilor lui? Ce înțelegi din această paralelă? Geneza 40:1-41:36

Evenimentele continuă să aibă un caracter providențial. Ca timpul, Iosif este însărcinat cu supravegherea deținuților, dintre care doi se întâmplă să fie demnitari ai faraonului, un paharnic și un pitar (Geneza 41:9-11). Amândoi sunt tulburați de câte un vis pe care nu îl pot pricepe, pentru că „nu este nimeni care să-l talmăcească” (Geneza 40:8). Atunci, Iosif le explică visele.

În paralel cu visele celor doi slujbași, și faraonul are două vise, pe care nimeni nu le poate explica (Geneza 41:1-8). În acel moment, paharnicul își aduce aminte în mod providențial de Iosif și îl recomandă faraonului (Geneza 41:9-13). Tot în paralel cu visele celorlalți, și faraonul este neliniștit de visele lui, pe care le povestește (Iosif 41:14-24), iar Iosif le interpretează. Ca în visele pitarului și ale paharnicului, și în visele faraonului sunt prezente simboluri paralele: cele două serii de șapte vaci (grase și slabe), împreună cu cele două serii de spice de grâu (frumoase și arse) reprezintă două serii de ani buni și de ani răi. Cele șapte vaci corespund cu cele șapte spice de grâu, care repetă același mesaj, o dovadă a originii lor divine, la fel ca visele lui Iosif (Geneza 41:32; compară cu Geneza 37:9).

Deși Iosif este cel care interpretează visele faraonului, el se asigură că faraonul știe că Dumnezeu, *Elohim*, este Cel care i-a arătat lucrurile pe care El, Dumnezeu, le va face (Geneza 41:25,28). Și se pare că faraonul înțelege mesajul, fiindcă, atunci când hotărăște să numească pe cineva care să conducă țara, argumentul lui este următorul: „Fiindcă Dumnezeu ți-a făcut cunoscute toate aceste lucruri, nu este nimeni care să fie atât de priceput și atât de înțelept ca tine. Te pun mai-mare peste casa mea și tot poporul meu va asculta de poruncile tale. Numai scaunul meu de domnie mă va ridica mai presus de tine” (Geneza 41:39,40).

Ce fascinant! Datorită lui Dumnezeu, Iosif trece de la administrator al casei lui Potifar, la supraveghetor peste închisoare și apoi la conducător peste tot Egiptul. Ce istorie extraordinară despre modul în care se manifestă providența lui Dumnezeu chiar și în mijlocul a ceea ce par circumstanțe îngrozitoare!

Cum putem învăța să ne încredem în Dumnezeu și să rămânem ancorați în promisiunile Sale atunci când evenimentele nu par deloc providențiale și când, de fapt, Dumnezeu tace?

Vineri, 10 iunie Un gând de încheiere

Citește capitolul 20, „Iosif în Egipt”, din cartea *Patriarhi și profeți*, de Ellen G. White.

„Destul de devreme, tocmai când treceau de la statutul de tânăr la cel de adult, Iosif și Daniel au fost separați de familiile lor și duși robi în țări păgâne. Iosif, în special, a fost supus unor ispite care pot schimba destinul oricui. [...] Ce i-a dat puterea de a-și păstra integritatea morală? [...]

În copilărie, Iosif fusese învățat să-L iubească pe Dumnezeu și să se teamă de El. Adeseori, în cortul de acasă, sub stelele cerului sirian, tatăl lui îi povestise despre viziunea de noapte de la Betel - scara care atingea cerul și pământul, îngerii care coborau și urcau și Cel care i Se descoperise tocmai de pe tronul de sus. Îi povestise despre conflictul de lângă Iaboc, când, renunțând la păcate îndrăgite, Iacov a ieșit biruitor și a primit titlul de prinț al lui Dumnezeu. Iosif fusese un păstoraș, având grijă de turmele tatălui său, iar viața lui simplă și curată îl ajutase să se dezvolte atât fizic, cât și mintal. Având comuniune cu Dumnezeu prin natură și studiind marile adevăruri transmise din tată în fiu ca o comoară sfântă, își formase o minte puternică și principii ferme.

În cea mai mare criză a vieții sale [...], Iosif și-a amintit de Dumnezeul tatălui său. Și-a amintit lecțiile pe care le primise în copilărie și s-a hotărât, cu inima tremurândă, să rămână credincios - să acționeze întotdeauna așa cum se cuvine unui supus al Împăratului cerului” (Ellen G. White, *Educație*, pp. 51, 52).

STUDIUL LA RÂND – BIBLIA ȘI CARTEA EVANGHELIZARE

Biblia: Numeri 19-25

Studiu Biblic, Trim. II, 2022 – Cartea Geneza

1. Cât timp rămânea necurat cel care se atingea de vreun trup omenesc mort?
2. Cum erau șerpii trimiși de Domnul împotriva poporului evreu?
3. În ce context stă scris că „Dumnezeu nu este un om”?
4. Ce este asemănat cu „niște copaci de aloë”?

Evanghelizare, Secțiunea 19, subcapitolul „Înfățișarea personală a evanghelistului”

5. Care sunt zilnic propovăduitorii vii?